

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH200015
NAZWA
OBSZARU Murawy w Haćkach

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH200015	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Murawy w Haćkach

1.4. Data opracowania 2008-10	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2018-05
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MŚ z dn. 13 marca 2018 r. w spr. soo Murawy w Haćkach (PLH200015)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
23.1826

Szerokość geograficzna
52.83

2.2. Powierzchnia [ha]:

157.34

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL34	Podlaskie
------	-----------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
5130			0.16		M	D			
6210			4.43		M	B	C	C	B
6510			1.78		M	B	C	B	B
7230			1.42		M	D			
91E0			3.41		M	D			

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

--

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N17	0.28
N23	0.86
N19	0.02
N10	6.27
N12	92.58
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Ostoja "Murawy w Haćkach", składa się z trzech części; położona jest na Równinie Bielskiej, około 5 km na północ od Bielska Podlaskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie wsi Haćki. Największa część ostoi przylega do zabudowań wsi od strony południowo-zachodniej, druga obejmuje pagórek kemowy leżący na północny wschód od wsi, tuż przy szosie Bielsk Podlaski - Białystok, a trzecią stanowi grupa niewielkich pagórków otoczonych polami ornymi i łąkami, usytuowana między wsiami Proniewicze i Hryniewiczze Duże. Pod względem administracyjnym "Murawy w Haćkach" znajdują się w gminie Bielsk Podlaski. Rzeźba terenu ukształtowała się około 100 000 lat temu, u schyłku zlodowacenia Warty. W szczelinach i zagłębieniach rozpadającego się lądolodu gromadził się materiał, który po całkowitym wytopieniu się lodu dał początek pagórkom kemowym. Główna część ostoi obejmuje nieckę wytopiskową wraz z pagórkami kemowymi oraz otaczającymi je od południa i zachodu polami ornymi. Dno niecki i jej zbocza zajmują łąki kośne, a w mniejszym stopniu wtórne nasadzenia leśne, olsy, łągi i nieużytki porolne. Murawy kserotermiczne, najcenniejszy składnik roślinności tego obszaru, skupiają się na wypukłych formach terenu, a w szczególności na pagórkach Zamok i Bełlah oraz w uroczysku Kołyska. W wyniku prac archeologów potwierdzono ślady niemal nieprzerwanej obecności człowieka w tym rejonie, sięgające schyłku epoki kamienia. To właśnie dzięki wielowiekowej działalności człowieka (odlesienie, wypas, koszenie), właściwościom podłoża (utwory zawierające węglan wapnia) i sprzyjającemu mikroklimatowi nasłonecznionych zboczy możliwe było utrzymanie się w tym rejonie muraw kserotermicznych. Urozmaicony charakter rzeźby terenu i duża różnorodność siedliskowa (od torfowisk przepływowych i ekstensywnie użytkowanych łąk po murawy kserotermiczne i napiaskowe) wpływają na wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe całego obszaru. Od lat 70-tych XX wieku obserwuje się stopniowy zanik tradycyjnej gospodarki rolnej: zmniejszanie się powierzchni pól orných, spadek pogłowia zwierząt. Część porzuconych terenów, wraz z cennymi przyrodniczo zboczami niecki wytopiskowej została obsadzona drzewami, głównie sosną, świerkiem i modrzewiem, co ma niekorzystny wpływ na światło- i ciepłolubne rośliny muraw kserotermicznych.

4.2. Jakość i znaczenie

Przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 "Murawy w Haćkach" są kwieciste murawy kserotermiczne (6210-3) oraz świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510). Mimo niewielkiej powierzchni ostoja "Murawy w Haćkach" odgrywa istotną rolę w ochronie muraw kserotermicznych w północno-wschodniej Polsce.

6210 Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea)

Siedlisko 6210 występuje w obszarze na 16 stanowiskach. Łącznie siedlisko zajmuje powierzchnię 4,43 ha. Płaty osiągają zróżnicowaną powierzchnię od 0,05 do 0,6 ha.

Ocena ogólna: B

Reprezentatywność: B (Reprezentatywność dobra) murawy w Haćkach wykształciły się w sposób półnaturalny (bez ingerencji w postaci wypasu czy koszenia ustępują innym zbiorowiskom) oraz w mniej korzystnych warunkach klimatycznych i glebowych. Skutkuje to mniejszym udziałem ilościowym gatunków charakterystycznych dla Festuco-Brometea w strukturze zbiorowisk oraz większym udziałem i ekspansywnością gatunków typowo łąkowych z klasy Molinio-Arrhenatheretea. Inną istotną cechą muraw kserotermicznych w województwie podlaskim, jest niemal zupełny brak storczyków. Należy jednak podkreślić, że roślinność kserotermiczna w północno-wschodniej Polsce jest na tyle rzadka i zagrożona, że na ochronę zasługują także płaty, w których gatunki kserotermiczne mają jedynie niewielki udział. Z uwagi na

nisko ocenioną strukturę i funkcje siedliska zdecydowano o obniżeniu oceny reprezentatywności. W najnowszym monitoringu większość płatów otrzymała ocenę U2 dla struktury i funkcji (13 z 16 płatów), w głównej mierze ze względu na znaczną ekspansję rodzimych gatunków roślin zielnych oraz wkraczanie krzewów i podrostów drzew. Jednakże prawie wszystkie płaty są bogate w gatunki charakterystyczne – na 14 płatach występuje, co najmniej 6 charakterystycznych gatunków roślin naczyniowych.

Powierzchnia względna: C (Powierzchnia siedliska w obszarze wynosi 4,43 ha, co stanowi <2% zasobów krajowych) C: $2\% \geq p > 0\%$

Stan zachowania: C (średni lub zdegradowany)

Stopień zachowania struktury: III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana); wskaźnik rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych, który jest wskaźnikiem kardynalnym, tylko dla jednego płatów został oceniony na poziomie właściwym (FV), w trzech płatach oceniony na U1 i w dwunastu płatach oceniony na U2. Problem z rodzimymi gatunkami ekspansywnymi jest główną przyczyną złego stanu siedliska muraw kserotermicznych w obszarze. Najbardziej ekspansywnym gatunkiem jest jeżyna *Rubus caesius*. Przyczyną ekspansji niepożądanego rośliności jest brak stałego, ekstensywnego użytkowania kośnego, bądź pastwiskowego.

Stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy) w najnowszym monitoringu wskaźnik perspektywy ochrony oceniono w następujący sposób: 3 płaty – FV, 4 płaty – U1, 9 płatów – U2. Pomimo, że nie na wszystkich płatach stwierdzono właściwą ocenę – powierzchnia siedliska w obszarze zwiększyła się z 2,89 ha na 4,43 ha.

Możliwość odtworzenia: II (odtworzenie możliwe przy średnim nakładzie środków) prowadzenie ekstensywnego użytkowania wszystkich płatów siedliska przez rolników korzystających z dopłat rolniczych.

6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*)

Siedlisko 6510 występuje w obszarze na 2 stanowiskach. Łącznie siedlisko zajmuje powierzchnię 1,78 ha.

Powierzchnia siedliska nie zmieniła się.

Ocena ogólna: B

Reprezentatywność: B (dobra) płaty umiarkowanie bogate gatunkowo. Oba płaty otrzymały ocenę U1 biorąc pod uwagę występowanie gatunków charakterystycznych (występowanie 3-4 gatunków).

Powierzchnia względna: C (Powierzchnia siedliska w obszarze wynosi 1,78 ha, co stanowi <2% zasobów krajowych) C: $2\% \geq p > 0\%$

Stan zachowania: B (dobry): stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), możliwość odtworzenia: II (odtworzenie możliwe przy średnim nakładzie środków).

Na omawianym obszarze występują inne siedliska przyrodnicze z I Załącznika Dyrektywy siedliskowej – z oceną reprezentatywności D, ze względu na zbyt małą powierzchnię w stosunku do powierzchni w regionie biogeograficznym kontynentalnym, tj.:

5130 Zarośla jałowcowe występują jedynie na pagórku kemowym położonym przy północno-wschodnim skraju wsi Haćki, w formie dwóch niewielkich płatów o łącznej powierzchni 0,16 ha. Ogólna ocena tego siedliska wypadła na obszarze ostoi niezadawalająco.

7230 Torfowisko o charakterze młaki mszysto-turzycowej występuje jedynie w jednym płacie o powierzchni 1,42 ha, zlokalizowanym pod wsią Proniewicze, w górnej części dość szerokiej dolinki pomiędzy pagórkami kemowymi, w miejscu, gdzie na powierzchnię wydostają się wody podskórne. Ogólna ocena tego siedliska wypadła na obszarze ostoi niezadawalająco.

91E0 Łęgi jesionowo-olchowe występujące w okolicach Haciek zajmują powierzchnię około 3,41 ha.

Zlokalizowane są w dolinach niewielkich strumieni, a także u podnóża zboczy południowo-wschodniej części niecki wytopiskowej. Ogólna ocena tego siedliska wypadła na obszarze ostoi niezadawalająco.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	A01		b
M	A03.02		i
H	A03.03		i
M	A04.01.01		i
H	A04.03		i
M	A08		b
L	C01.01		i
L	G05.01		i
M	I01		b
H	I02		b
H	K02		b
M	K02.01		i
M	K02.02		i
M	K02.03		b
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	A03		i
M	A04.02		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Murawy w Haćkach PLH200015. 2011. Materiały niepublikowane. 2. Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Murawy w Haćkach” PLH200015 w województwie podlaskim na lata 2013-2023, 2013 Białystok. WOŁKOWYCKI D. (red.) 2014.

Przyroda okolic wsi Haćki na Równinie Bielskiej. Białystok4.Wyniki monitoringu siedliska przyrodniczego 6210 wykonanego w 2016 r. w obszarze Natura 2000 Murawy w Haćkach.5.Wyniki monitoringu siedliska przyrodniczego 6210 wykonanego w 2019 r. w obszarze Natura 2000 Murawy w Haćkach.6.Wyniki monitoringu siedliska przyrodniczego 6510 wykonanego w 2018 r. w obszarze Natura 2000 Murawy w Haćkach. 7.Wyniki monitoringu siedliska przyrodniczego 6210 wykonanego w 2022 r. w obszarze Natura 2000 Murawy w Haćkach.

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
Adres:	Polska Dojlidy Fabryczne 23 15-554 Białystok
Adres e-mail:	sekretariat@bialystok.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☒	Nie, ale jest w przygotowaniu
☐	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200015

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--